

Fundusze Europejskie

Polityki horyzontalne w projektach dofinansowanych z programu Fundusze Europejskie dla Pomorza na lata 2021-2027

Działanie 5.5. Aktywne i zdrowe starzenie się w zakresie rehabilitacji leczniczej ułatwiającej powrót do pracy lub utrzymanie zatrudnienia

Gdańsk, 31 marca 2025 r.

Fundusze Europejskie
dla Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Kryteria zgodności z zasadami horyzontalnymi

1. Zasada zrównoważonego rozwoju, w tym zasada DNSH
2. Zasada równości kobiet i mężczyzn
3. Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej
4. Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych
5. Zasada równości szans i niedyskryminacji,
w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami.

**Zasada zrównoważonego
rozwoju, w tym zasada DNSH**

Jak rozumieć zasadę zrównoważonego rozwoju?

Zrównoważony rozwój to **solidarność międzypokoleniowa**.

Odpowiedzialność za teraźniejszość,

Odpowiedzialność za przyszłość – dla następnych pokoleń..

„Zrównoważony rozwój to taki rozwój, w którym potrzeby obecnego pokolenia mogą być zaspokojone bez umniejszania szans przyszłych pokoleń na ich zaspokojenie”.

Czym jest zasada DNSH?

DNSH – ang. „do no significant harm” („**nie czyń poważnych szkód**”).

Jest to nowa zasada horyzontalna – promuje i wspiera inwestycje zrównoważone środowiskowo – w miarę możliwości wnoszą istotny wkład w osiągnięcie dobrego stanu środowiska zdefiniowanego przez **6 celów środowiskowych**.

DNSH – 6 celów środowiskowych

Cele środowiskowe to:

- 1) łagodzenie zmian klimatu,
- 2) adaptacja do zmian klimatu,
- 3) zrównoważone wykorzystanie zasobów wodnych i morskich,
- 4) przejście na gospodarkę obiegu zamkniętego (goz),
- 5) zapobieganie zanieczyszczeniu i jego kontrola,
- 6) ochrona i odbudowa różnorodności biologicznej i ekosystemów.

DNSH – analiza

Uchwała Nr 1039/398/22 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 25 października 2022 roku w sprawie przyjęcia „**Analizy spełniania zasady DNSH** dla projektu programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027”

<https://bip.pomorskie.eu/a,67934,w-sprawie-przyjecia-analizy-spelniania-zasady-dnsh-dlaprojektu-programu-fundusze-europejskie-dla-po.html>

Zamówienia publiczne? Baza konkurencyjności?

Gospodarka o obiegu zamkniętym to model produkcji i konsumpcji, który polega na dzieleniu się, pożyczaniu, ponownym użyciu, naprawie, odnawianiu i recyklingu istniejących materiałów i produktów tak długo, jak to możliwe. **W ten sposób wydłuża się cykl życia produktów.**

W praktyce oznacza to **ograniczenie odpadów do minimum**. Kiedy cykl życia produktu dobiega końca, surowce i odpady, które z niego pochodzą, powinny zostać w gospodarce, **dzięki recyklingowi**. Można je z powodzeniem wykorzystać ponownie, **tworząc w ten sposób dodatkową wartość.**

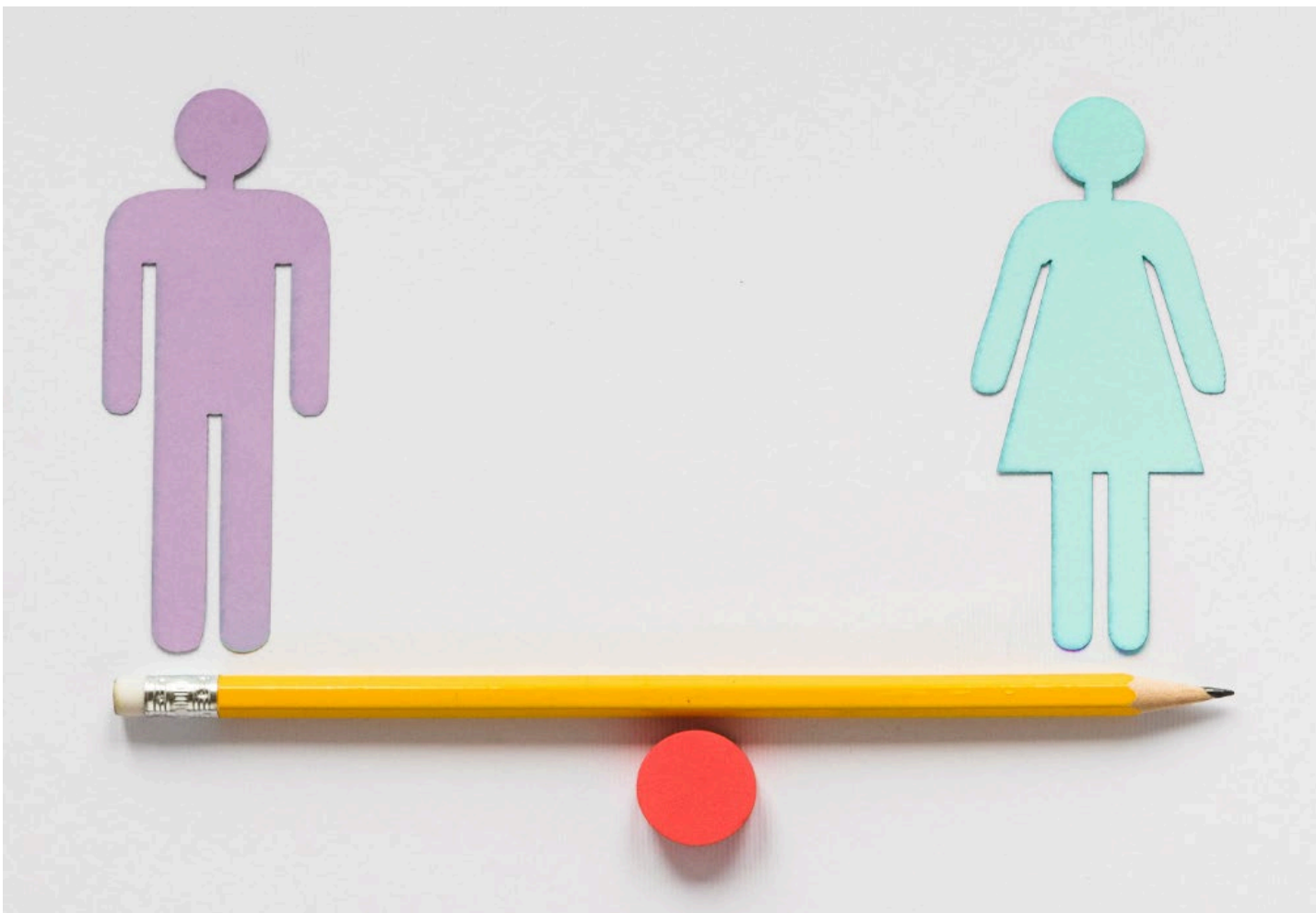
O ile sama realizacja zakupu nowych towarów i usług w projekcie jest uzasadnionym zadaniem, to warto pomyśleć o tych działaniach także w szerszym kontekście, tj. w aspekcie zrównoważonego rozwoju, w tym **np. gospodarki o obiegu zamkniętym.**

Zasada zrównoważonego rozwoju i DNSH we wniosku o dofinansowanie projektu EFS+

Czy w projekcie (ale także w codziennej działalności) będą stosowane rozwiązania proekologiczne, takie jak:

- zastawa stołowa wielokrotnego użytku zamiast jednorazowej,
- segregacja odpadów,
- ograniczenia nadmiernego zużycia wody i energii elektrycznej,
- minimalizowanie zużycia zasobów w postaci papieru,
- drukowanie i kopiowanie obustronne w trybie oszczędnym,
- ograniczanie ilości druku oraz drukowanie materiałów „na życzenie” zamiast „na zapas”,
- dążenie do wprowadzenia elektronicznego obiegu dokumentów,
- przesyłanie materiałów w formie elektronicznej/ e-mail.

Równość kobiet i mężczyzn

Równości kobiet i mężczyzn w Wytycznych równościowych

Przez zgodność z tą zasadą należy rozumieć (...) zaplanowanie

takich działań w projekcie, które

wpłyną na wyrównywanie szans danej płci

będącej w gorszym położeniu

(o ile takie nierówności zostały zdiagnozowane w projekcie),

stworzenie takich mechanizmów, aby **na żadnym etapie wdrażania projektu**

nie dochodziło do dyskryminacji i wykluczenia ze względu na płeć.

Równości kobiet i mężczyzn a diagnoza potrzeb pracodawcy oraz pracowników i pracowników

We wniosku o dofinansowanie powinny zostać zawarte:

- **wnioski z diagnozy**
- **deklaracja realizacji działań w projekcie w oparciu o wyniki diagnozy,**
  - ✓ **z przywołaniem danych,**
  - ✓ **ze wskazaniem źródeł ich pozyskania.**

W szczególności Opis projektu, opis Grup docelowych i Zadań powinny wskazywać na realizację projektu w oparciu o wyniki przeprowadzonej diagnozy, także pod kątem równości płci.

Wnioskodawca na wezwanie IZ FEP 2021-2027 jest zobowiązany do udostępnienia diagnozy w formie pisemnej.

Ocena zasady równości kobiet i mężczyzn

Ocena zgodności projektów współfinansowanych z **EFS+** z zasadą równości kobiet i mężczyzn odbywa się **na podstawie standardu minimum**, który składa się z 5 kryteriów oceny.

Punkty za standard minimum – **co najmniej 3 z 5**.

Punkty za standard minimum nie sumują się z punktami za kryteria strategiczne!

Standardu minimum nie stosuje się do oceny projektu, jeżeli w treści wniosku przywołany i uzasadniony został jeden z poniższych **wyjątków**:

- profil działalności (np. statut),
- zamknięta rekrutacja.

Kryteria zgodności z zasadami horyzontalnymi

Wniosek o dofinansowanie projektu EFS+ musi być zgodny z ze standardem minimum, czyli:

- przewiduje działania, które wpłyną na wyrównanie szans tej płci, która według diagnozy problemu i grupy docelowej (logika projektu) jest w gorszym położeniu i o ile takie nierówności zostały w projekcie zdiagnozowane,
- zapewnia **mechanizmy zapobiegające dyskryminacji i wykluczenia** ze względu na płeć.

Logiczny związek przyczynowo skutkowy standardu minimum

Brak logiki w projekcie, także w kontekście standardu minimum może spowodować skierowanie wniosku na etap negocjacji (projekty konkurencyjne) lub obniżenie punktacji w ocenie poszczególnych kryteriów standardu minimum.

Bariery –
diagnoza

Działania –
zadania

Wskaźniki

Budżet wrażliwy
na płeć

Kryterium nr 1 standardu minimum

We wniosku o dofinansowanie projektu zawarte zostały informacje, które potwierdzają **istnienie (albo brak istniejących) barier** równościowych w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu.

(0 – 1 pkt)

Kryteria nr 2 i 3 standardu minimum

Wniosek o dofinansowanie projektu **zawiera działania odpowiadające na zidentyfikowane bariery równościowe** w obszarze tematycznym interwencji i/lub zasięgu oddziaływania projektu.

(0 – 1 – 2 pkt)

W przypadku stwierdzenia braku barier równościowych, wniosek o dofinansowanie projektu **zawiera działania zapewniające przestrzeganie zasady** równości kobiet i mężczyzn, tak **aby na żadnym etapie** realizacji projektu **nie wystąpiły bariery równościowe**.

(0 – 1 – 2 pkt)

Kryteria są wobec siebie alternatywne.

Kryterium nr 4 standardu minimum

Wskaźniki realizacji projektu zostały podane w podziale na płeć.

(0 – 1 pkt)

Definiowanie wskaźników i planowanych do osiągnięcia rezultatów, co do zasady, powinno być powiązane z całością założeń projektu: rodzajem grupy docelowej, której zostanie udzielone wsparcie (w tym kobietom i mężczyznom), stwierdzonymi problemami i barierami, z jakimi grupa ta ma do czynienia i rodzajem planowanego wsparcia.

Proporcja wskaźników w podziale na płeć, wskazana we wniosku o dofinansowanie projektu na podstawie zdiagnozowanego problemu danej grupy docelowej powinna, co do zasady, być **utrzymana przez cały okres realizacji projektu**. Dzięki temu projekt ma szansę realnie wpłynąć na zmianę nierówności płci po zakończeniu realizacji projektu

Kryterium nr 5 standardu minimum

We wniosku o dofinansowanie projektu wskazano, jakie działania zostaną podjęte w celu zapewnienia **równościowego zarządzania projektem.**

(0 – 1 pkt)

Równość płci

Przykłady do wykorzystania:

- plany zarządzania różnorodnością,
- strategie antydyskryminacyjne,
- elastyczny czas pracy,
- godzenie życia zawodowego z życiem prywatnym.

Projektowanie i gwarantowanie szerokiego i **reprezentatywnego zespołu w procesie** tworzenia, wdrażania i ewaluacji projektu podnosi jego wartość w wymiarze społecznym.

Plan równości płci (tzw. GEP – Gender Equality Plan (ang.)) wymóg, aby ubiegać się o środki finansowe w ramach programu Horyzont Europa na lata 2021-2027

Karta praw podstawowych Unii Europejskiej

Karta Praw Podstawowych UE w projektach EFS+ w FEP 2021-2027

- ochrona danych osobowych (8),
- wolność wyboru zawodu i prawo do podejmowania pracy (15),
- niedyskryminacja (21),
- równość kobiet i mężczyzn (23),
- integracja osób z niepełnosprawnościami (26),
  - życie rodzinne i zawodowe (33),
  - należyte i sprawiedliwe warunki pracy (31) .

Ocena kryterium – Karta Praw Podstawowych UE

Ocenie podlega zgodność projektu z Kartą Praw Podstawowych Unii Europejskiej (KPP), tj.:

- 1. czy zapisy wniosku o dofinansowanie dotyczące zakresu oraz sposobu realizacji projektu nie stoją w sprzeczności z wymogami KPP?**
2. w przypadku, gdy we wniosku o dofinansowanie stwierdzono neutralny charakter wymogów Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej względem zakresu i sposobu realizacji projektu: czy neutralny charakter wymogów został zidentyfikowany prawidłowo?

Przewodnik po KPP UE

Przewodnik

**Stosowanie Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej
w toku wdrażania projektów finansowanych z funduszy UE**

<https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/przewodnik-stosowanie-karty-praw-podstawowych-w-toku-wdrazania-projektow-finansowanych-UE>

Lista kontrolna dotycząca praw podstawowych

Szczegółowe wymagania w zakresie zgodności projektu z Kartą Praw Podstawowych UE znajdują się w

[Wytycznych Komisji Europejskiej dotyczących zapewnienia poszanowania Karty praw podstawowych Unii Europejskiej przy wdrażaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.](#)

W Załączniku nr III do wytycznych znajduje się tzw. „**lista kontrolna** dotycząca praw podstawowych” – praktyczne narzędzie, które może być stosowane przy przygotowaniu projektu.

Materiały dostępne są pod adresem:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX%3A52016XC0723%2801%29>

(nie)horyzontalna

Karta Praw Podstawowych UE a uchwały dyskryminujące

Kwalifikowalność wnioskodawcy i partnerów

(kryterium zgodności z FEP 2021-2027 i dokumentami programowymi – podstawowe)

Ocenie podlega spełnienie przez wnioskodawcę i ewentualnych partnerów (jeśli występują) warunków określonych w dokumentach programowych, tj. (...):

czy wnioskodawca/partner (partnerzy) finansowo zaangażowany w realizację projektu (jeśli występuje/występują) **nie jest jednostką samorządu terytorialnego (lub podmiotem przez nią kontrolowanym lub od niej zależnym)**, która podjęła jakiegokolwiek działania sprzeczne z zasadami niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, o których mowa w art. 9 ust. 3 rozporządzenia ogólnego

Fundusze Europejskie

Konwencja ONZ o prawach
osób z niepełnosprawnościami

Kryterium – Konwencja o Prawach Osób Niepełnosprawnych

Ocenie podlega zgodność projektu z Konwencją o Prawach Osób Niepełnosprawnych, sporządzoną w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r., tj.:

- czy zapisy wniosku o dofinansowanie dotyczące zakresu i sposobu realizacji projektu oraz wnioskodawcy nie stoją w sprzeczności z wymogami KPON?
- w przypadku, gdy we wniosku o dofinansowanie stwierdzono neutralny charakter wymogów KPON względem zakresu i sposobu realizacji projektu oraz wnioskodawcy: czy neutralny charakter wymogów został zidentyfikowany prawidłowo?

Artykuł 6 Niepełnosprawne kobiety

- Państwa Strony uznają, że **niepełnosprawne kobiety i dziewczęta** są narażone na wieloaspektową dyskryminację i, w związku z tym, podejmą środki w celu zapewnienia pełnego i równego korzystania przez nie ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności.
- Państwa Strony podejmą wszelkie odpowiednie środki, aby **zapewnić pełen rozwój, awans i wzmocnienie pozycji kobiet**, w celu zagwarantowania im możliwości wykonywania i korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności ustanowionych w niniejszej konwencji.

KPON – Artykuł 9 Dostępność (1)

1. Aby umożliwić osobom niepełnosprawnym **samodzielne funkcjonowanie i pełny udział we wszystkich sferach życia**, Państwa Strony podejmą odpowiednie środki w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym, na zasadzie równości z innymi osobami, **dostępu do** środowiska fizycznego, środków transportu, informacji i komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, a także do innych urządzeń i usług, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich.

KPON – Artykuł 9 Dostępność (2)

Rozpoznanie i eliminację przeszkód i barier w zakresie dostępności, stosuje się między innymi do:

- a) budynków, dróg, transportu oraz innych urządzeń wewnętrznych i zewnętrznych, w tym szkół, mieszkań, instytucji zapewniających opiekę medyczną i miejsc pracy,
- b) informacji, komunikacji i innych usług, w tym usług elektronicznych i służb ratowniczych.

KPON – Artykuł 9 Dostępność (3)

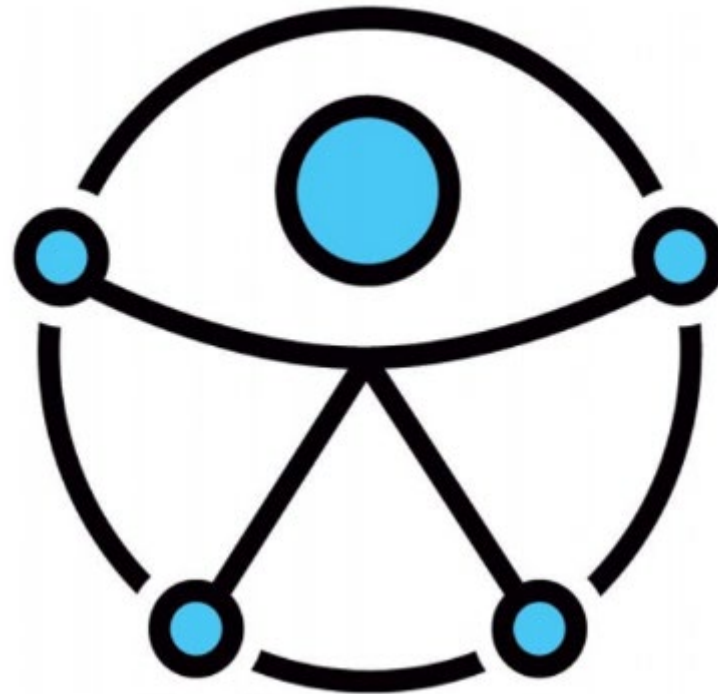
- b) ... zapewnienia, że instytucje prywatne, które oferują urządzenia i usługi ogólnie dostępne lub powszechnie zapewniane, będą brały pod uwagę wszystkie aspekty ich dostępności dla osób niepełnosprawnych,
- c) zapewnienia szkolenia wszystkim zainteresowanym na temat dostępności dla osób niepełnosprawnych,**
- d) zapewnienia w ogólnodostępnych budynkach i innych obiektach oznakowania w alfabecie Braille'a oraz w formach łatwych do czytania i zrozumienia,
- e) zapewnienia różnych form pomocy i pośrednictwa ze strony innych osób lub zwierząt, w tym przewodników, lektorów i profesjonalnych tłumaczy języka migowego, w celu ułatwienia dostępu do ogólnodostępnych budynków i innych obiektów,

KPON – Artykuł 9 Dostępność (4)

- f) popierania innych odpowiednich form pomocy i wsparcia osób niepełnosprawnych, aby zapewnić im **dostęp do informacji**,
- g) popierania **dostępu** osób niepełnosprawnych do nowych technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, w tym **do Internetu**,
- h) popierania, od wstępnego etapu, projektowania, rozwoju, produkcji i dystrybucji dostępnych technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, tak aby technologie te i systemy były dostępne po najniższych kosztach.

Uniwersalne projektowanie

Narzędzie, które w centrum stawia
użytkownika i usuwanie ewentualnych barier
już na etapie projektu.

Bariery

Przeszkody lub ograniczenia

cyfrowe, informacyjno-komunikacyjne lub architektoniczne,
które uniemożliwiają lub utrudniają osobom ze szczególnymi potrzebami udział
w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

UWAGA: RPPZ – wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną niezbędne do realizacji rehabilitacji hybrydowej

Zgodnie z wymaganiami przedstawionymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia, dotyczącym świadczeń gwarantowanych z zakresu rehabilitacji leczniczej:

- zestaw komputerowy z monitorem i drukarką wraz z oprogramowaniem umożliwiającym zaplanowanie, realizację, monitorowanie i weryfikację świadczenia, a także jego pełną dokumentację oraz archiwizację **(Dostępność Cyfrowa)**,
- urządzenie peryferyjne udostępniane świadczeniobiorcy, wykorzystujące sieć **telefonii komórkowej** i umożliwiające **werbalny** kontakt w każdym momencie procedury oraz sterowanie treningiem w zakresie umożliwiającym realizację formy ciągłej lub interwałowej, zdalną zmianę programu treningu, rejestrację i przesyłanie EKG lub wartości ciśnienia tętniczego **(Dostępność informacyjno-komunikacyjna)**,
- system łączności umożliwiający **werbalny** kontakt z pacjentem.

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r.
w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu ambulatoryjnej opieki specjalistycznej

[Tekst jedn. Dz.U. 2016 poz. 357 z późn. zm.]

Mechanizm racjonalnych usprawnień

W projektach, w których pojawiły się **nieprzewidziane na etapie planowania** wydatki związane z zapewnieniem dostępności uczestnikowi/uczestniczce (lub członkowi/członkini personelu) projektu, jest możliwe zastosowanie MRU.

Beneficjent korzysta w pierwszej kolejności z przesunięcia środków w budżecie projektu lub z powstałych oszczędności.

W przypadku braku możliwości pokrycia wydatków związanych z MRU z bieżącego budżetu projektu, Instytucja Zarządzająca może umożliwić zwiększenie wartości projektu o niezbędne koszty MRU – do 15 tyś. zł nadanego uczestnika projektu.

Mechanizm racjonalnych usprawnień – zastrzeżenie

Dodatkowy koszt wynikający z zastosowania MRU może **zwiększać wartość całkowitą projektu** (a tym samym wysokość wkładu własnego beneficjenta).

Co do zasady środki na finansowanie MRU **nie są planowane** w budżecie projektu na etapie wnioskowania o jego dofinansowanie.

(Definicja: Wytyczne równościowe, 2021-2027)

Ustawy wspierające wyrównywanie szans

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o **zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami** (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2240)

- Dostępność:
  - architektoniczna
  - Informacyjno-komunikacyjna
  - cyfrowa.

Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o **dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych** (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 1440)

Ustawa z dnia 26 kwietnia 2024 r. o **zapewnianiu spełniania wymagań dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze** (Dz.U. z 2024 r. poz. 731)

Zapewnianie dostępności niektórych produktów i usług przez podmioty gospodarcze

„Ustawa nakłada nowe obowiązki w zakresie dostępności najpowszechniejszych produktów i usług, podstawowych dla swobodnego funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami w życiu codziennym, które w coraz większym stopniu opiera się na korzystaniu z nowoczesnych technologii i usług cyfrowych.

Nowymi wymaganiami dostępności zostaną objęte m.in. komputery, smartfony, bankomaty, **automaty biletowe**, e-książki, terminale płatnicze, usługi handlu elektronicznego, usługi telekomunikacyjne, usługi cyfrowe w transporcie pasażerskim (urządzenia do odprawy samoobsługowej, automaty wydające bilety kolejowe, itp.) oraz usługi bankowości detalicznej.

Dostępność w kontekście tej ustawy oznacza możliwość korzystania ze wszystkich funkcji lub właściwości produktów i usług niezależnie od poziomu sprawności lub sytuacji, w jakiej znajduje się użytkownik.

Zamówienia publiczne

W obszarze zamówień publicznych obowiązek zastosowania zasady dostępności wynika bezpośrednio z przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (dalej ustawa Pzp).

Zgodnie z brzmieniem **artykułu 100 ustawy Pzp:**

„w przypadku zamówień przeznaczonych do użytku osób fizycznych, w tym pracowników zamawiającego, **opis przedmiotu zamówienia** sporządza się z uwzględnieniem wymagań w zakresie **dostępności dla osób niepełnosprawnych** oraz projektowania z przeznaczeniem dla wszystkich użytkowników, chyba że nie jest to uzasadnione charakterem przedmiotu zamówienia.”

Osoba ze szczególnymi potrzebami

Osoba, która ze względu na swoje **cechy zewnętrzne lub wewnętrzne**, albo ze względu na **okoliczności**, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu **przewycięzenia bariery**, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na **zasadzie równości z innymi osobami**.

Zasada równości szans i niedyskryminacji,
w tym dostępność
dla osób z niepełnosprawnościami

Różne obszary niedyskryminacji

Cel to zapobieganie **wszelkiej dyskryminacji** ze względu na:

- płeć,
- rasę lub pochodzenie etniczne,
- religię lub światopogląd,
- niepełnosprawność,
- wiek,
- orientację seksualną.

Niedyskryminacja to także język inkluzywny

Regulamin naboru: Warunkiem realizacji działań w zakresie adaptacyjności jest przeprowadzenie diagnozy (...) obejmującej m.in. potrzeby dotyczące:

- organizacji pracy do potrzeb pracodawców i pracowników, a także do **nowych wyzwań rozwojowych i cywilizacyjnych...**

Inkluzywność oznacza sposób zachowania, który uwzględnia, szanuje i akceptuje różnorodność. Czyli to, kim jesteśmy. To gotowość do uczenia się.

Język determinuje to, co widzimy w świecie oraz jak myślimy. Język określa nasze postrzeganie rzeczywistości. Organizując nasze doświadczenia, w dużym stopniu wpływa na nasze życie.

Gdzie szukać wsparcia?

- **(mini)Audyty** – analiza potrzeb grupy docelowej, bezpośrednia współpraca z przedstawicielami wspieranych uczestników, w szczególności osób z różnymi niepełnosprawnościami;
- **Zamówienia w ramach projektu** (zgodnie z przepisami ustawy Postępowanie o udzielenie zamówienia oraz w oparciu o zasadę konkurencyjności) – zobowiązanie do sporządzenia opisu przedmiotu zamówienia z uwzględnieniem wymagań nt. dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz projektowania uniwersalnego chyba, że nie jest to uzasadnione charakterem przedmiotu zamówienia.
(Ważne!
Załącznik nr 2 Standardy dostępności dla polityki spójności 2021-2027)

Standardy dostępności na stronie programu

Dostępność Plus

- zamieszczone na [stronie internetowej Programu Dostępność Plus](#), np.:
  - [Standardy projektowania uniwersalnego](#),
  - [Europejskie standardy przygotowania tekstu łatwego do czytania i zrozumienia](#) (PDF 2 MB),
  - [Standardy dostępności dla dokumentów elektronicznych](#) (PDF 6 MB),
  - [Modele wsparcia uczelni w celu zwiększenia ich dostępności dla osób z niepełnosprawnościami](#),

Wytyczne dotyczące zasad równościowych – były i są

Wytyczne dotyczące realizacji zasad równościowych
w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027

Załączniki do wytycznych, które już znamy:

- a) Standard minimum;
- b) Standardy dostępności dla polityk horyzontalnych na lata 2021-2027.

Od 19 marca 2025 r. obowiązują nowe wytyczne równościowe.

Wytyczne dotyczące zasad równościowych – KPON

Nowy załącznik do wytycznych równościowych

Procedura służąca do włączania zapisów Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych (KPON)

Beneficjenci powinni przewidzieć sposoby informowania uczestników projektów/ostatecznych odbiorców o możliwości zgłaszania podejrzenia o niezgodności projektów (operacji) lub działań beneficjenta z KPON do Instytucji Zarządzającej.

„Z uwagi na konieczność **zapewnienia interesu faktycznego w zgłaszaniu podejrzeń** o niezgodności projektów (operacji)/działań z KPON (tj. **musi istnieć podstawa faktyczna** dla danej osoby do złożenia zgłoszenia podejrzeń o niezgodność – np. konieczność zrealizowania swojego uprawnienia lub obowiązku), **umożliwia się zgłoszenia tylko osobom z niepełnosprawnością lub ich przedstawicielowi ustawowemu** (np. w przypadku osób niepełnoletnich lub ubezwłasnowolnionych).”

Wytyczne dotyczące zasad równościowych – KPP UE

Nowy załącznik do wytycznych równościowych, **obowiązujący od 19 marca 2025 r.**

Procedura służąca do włączania zapisów Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej
Beneficjenci powinni przewidzieć sposoby informowania uczestników projektów/
ostatecznych odbiorców o możliwości zgłaszania podejrzenia o niezgodności projektów
(operacji) lub działań beneficjenta z KPP UE do Instytucji Zarządzającej.

„W procesie składania zgłoszenia o podejrzeniu niezgodności z KPP do odpowiedniego podmiotu istnieje **konieczność wykazania interesu faktycznego** (tj. musi istnieć podstawa faktyczna dla danej osoby/instytucji do złożenia takiego zgłoszenia – np. konieczność zrealizowania swojego uprawnienia lub obowiązku).

Jednocześnie, każdy – w tym również organizacje pozarządowe działające na rzecz dostępności lub równego traktowania – będzie mógł poinformować dany podmiot (beneficjenta lub instytucję uczestniczącą we wdrażaniu funduszy europejskich) o zauważonych problemach, nieprawidłowościach czy błędach związanych ze stosowaniem zapisów KPP.

Standardy dostępności w Wytycznych

Wszystkie elementy (**produkty i usługi**) składające się na przedmiot projektu, które nie zostaną uznane za neutralne, są dostępne dla wszystkich ich użytkowników oraz użytkowników i **spełniają standardy**:

- określone w Załączniku nr 2 (Standardy dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027) do [Wytycznych dotyczących realizacji zasad równościowych w ramach funduszy unijnych na lata 2021-2027](#)
  - informacyjno-promocyjny,
  - szkoleniowy (szkolenia, kursy, warsztaty, doradztwo),
  - **cyfrowy (WCAG 2.1)**,
  - architektoniczny,
  - transportowy.

Dostępność cyfrowa - to wstęp do sukcesu

Zgodnie z wymogami dotyczącymi promocji projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, tj. obowiązkiem prowadzenia przez beneficjenta **profilu w mediach społecznościowych**, przypominamy o konieczności realizacji tego zadania **zgodnie z zasadami dostępności cyfrowej**.

Standard cyfrowy

– załącznik nr 2 do wytycznych równościowych

„Standard cyfrowy jest zbiorem wymagań dla produktów cyfrowych powstających w ramach projektów UE.

Standard ma oparcie w następujących przepisach prawa wspólnotowego i krajowego:

- Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami,
- **Ustawa z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.”**
  - Załącznik do ustawy – Wytyczne dla dostępności treści internetowych 2.1 stosowane do stron internetowych i aplikacji mobilnych w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych

Fundusze Europejskie

Wszystkiego dostępnego!

Fundusze Europejskie
dla Pomorza

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO